

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий Інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого
і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПЛОСКО-РЕЛЬЄФНА ПЛАСТИКА (ХУДОЖНЯ
КЕРАМІКА)**

Освітня програма	<u>Середня освіта (Образотворче мистецтво)</u>
Спеціальність	<u>014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)</u>
Спеціалізація	<u>014.12 Образотворче мистецтво</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта /Педагогіка</u>

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 31 серпня 2018 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Плоско-рельєфна пластика (художня кераміка)
Викладач (-і)	Сеник М. М.
Контактний телефон викладача	0669093100
Е-mail викладача	melanisen@i.ua
Формат дисципліни	денна / заочна
Обсяг дисципліни	9 кредитів ECTS; 270 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=61&id_cou=6706
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться дистанційно та на практичних заняттях в аудиторії згідно розкладу.
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Плоско-рельєфна пластика (художня кераміка)» належить до дисциплін вільного вибору студента циклу професійної підготовки, яка забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців IV (бакалаврського) рівня акредитації за спеціальністю 014. 12 Середня освіта (Образотворче мистецтво) та передбачає кваліфікацію «Вчитель образотворчого мистецтва і художньої культури та керівник гуртків (студій) з образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну». Навчальний курс передбачає ознайомлення студентів з історичним розвитком кераміки як виду декоративно-ужиткового мистецтва, композиційними особливостями формотворення, технологією виготовлення і декорування художніх керамічних виробів, а саме: жіночих аксесуарів і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його креативних здібностей.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу - підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного і практичного застосування знань з художньої кераміки в професійній діяльності в шкільних та позашкільних закладах художньої творчості дітей, розвиток його творчих здібностей.</p> <p>У результаті вивчення дисципліни студент повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none">- виникнення і розвиток керамічного художнього промислу;- технологію виготовлення керамічних виробів;- різновиди художньої кераміки, основні центри їх розвитку;- способи поєднання технік та матеріалів;- методи навчання і виховання школярів засобами декоративно-ужиткового мистецтва;- вимоги до композиційного та колористичного вирішення;	

- розуміння ритмічних закономірностей, а також властивостей матеріалу;

вміти:

- розрізняти керамічні вироби за етнографічними ознаками;
- використовувати набуті знання в педагогічній діяльності;
- проектувати і створювати керамічні вироби;
- експериментувати з техніками художньої кераміки;
- ефективно вирішувати професійні завдання;
- виходячи з технологічних властивостей матеріалу, створювати новітні твори та вироби, органічно поєднувати в орнаментальних композиціях художні техніки на основі можливого їх синтезу відповідно до технології виконання;
- покращувати художньо-естетичні якості сучасних виробів в матеріалі, вкладаючи в них національну форму, зміст і традиції;
- створювати художні вироби й аксесуари, беручи за основу місцеві традиції інших видів народної творчості.

4. Результати навчання (компетентності)

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

– **Інтегральна компетентність.** Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що потребують інтеграції знань і прийняття рішень у практиці викладання образотворчого мистецтва в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах та у процесі навчання за спеціальністю.

Складові професійної компетентності:

– **Комунікативна** - здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською - державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ - у навчанні і на практиці; здатність використовувати засоби художньої виразності у сучасному полікультурному просторі.

– **Інформаційно-цифрова компетентність** - здатність до впевненого, а водночас критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації інформації з різноманітних джерел.

– **Контрольна** - здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя, оцінювати прогрес і результати навчання.

– **Проектувальна** - здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчальному процесі.

Фахові (предметні) компетентності:

– Здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі.

– Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

– Здатність використання комп’ютерних технологій у процесі виконання творчих завдань.

– Здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

– Здатність планувати процес навчання образотворчого мистецтва у загальноосвітній школі та у позашкільних закладах, забезпечувати його реалізацію та оцінку отриманих результатів.

– Здатність до організації і проведення позаурочної та позакласної роботи (вихід на пленер, екскурсії в музейні установи, участь у мистецьких проектах, майстер-класах, виставках).

– Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості.

– Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.

– Здатність застосовувати засоби образотворчого мистецтва в процесі естетичного виховання школярів.

– Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості оволодіння основами образотворчості в середніх загальноосвітніх закладах з поглибленим вивченням образотворчого мистецтва.

Результати навчання з навчальної дисципліни:

- здатність формувати уявлення про сутність, види та жанри мистецтва, вміння фахово орієнтуватися у сучасному світовому та українському образотворчому просторі, засвоєння системи мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах;
- розширення і збагачення художньо-естетичного досвіду опанування художніми вміннями та навичками, здатність до практичної художньої діяльності, підвищення професійної майстерності;
- володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки, створення художнього образу та консультування творчих особистостей в процесі освітньо-практичної діяльності;
- володіння ручними та механізованими інструментами, пристроями, обладнанням, здатність до виконання основних технологічних операцій у відповідності з обраним матеріалом та технікою виконання
- розвиток загальних творчих здібностей; стимулювання образного мислення, формування навичок художньої самоосвіти, виховання естетичного сприйняття дійсності та особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва;
- виховання здатності сприймати, інтерпретувати та оцінювати художні твори, висловлювати особистісне ставлення до них, аргументуючи свої думки та оцінки;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел з використанням інформаційних і комунікаційних технологій.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	8
практичні	88
самостійна робота	174

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
IV	014. 12 СО. ОМ.	II	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
1. Вступ. Історія розвитку кераміки в Україні. Мистецтво періоду палеоліту, неоліту. Трипільська культура. Основні керамічні осередки. Різновиди художньої кераміки та основні центри їх розвитку.	лекційне	[1, 2, 3, 5, 11, 12, 14, 17, 22]	Вивч. лекц. матеріалу 2год.		
2. Загальні поняття з безпеки життєдіяльності при виготовленні керамічних виробів.	лекційне	[6, 14, 17, 22]	Ознайомл. з інструкт. 2год.		
3. Методи та засоби проектування аксесуарів з кераміки. Орнаментальні особливості декорування.	лекційне	[1, 2, 3, 5, 14, 17, 22]	Вивч. іл. матер. 2год		
4. Технологія виготовлення та декорування керамічних	лекційне	[1, 2, 3, 6,	Вивч. матер. 2год		

<p>виробів.</p> <p>5. Творча робота. Виготовлення жіночих прикрас (кулон або кольє та сережки). Збір матеріалу, замальовки форм жіночих прикрас (робота в музеях).</p> <p>6. Аналіз літературних джерел. Копіювання та замальовки.</p> <p>7. Збір матеріалу, ескізування, замальовки жіночих прикрас простим олівцем, фарбами, фотографування, ретушування фото в програмі Фотошоп.</p> <p>8. Проектування жіночих виробів. Створення ескізу. Вибір форми та декору.</p> <p>9. Підготовка матеріалу та виготовлення кулона.</p> <p>10. Декорування кулона.</p> <p>11. Робота в матеріалі. Виготовлення окремих деталей сережок.</p> <p>12. Нанесення декору.</p> <p>13. Опоряджувальні роботи.</p>	практичне	14, 17, 22]			
	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Виконання замальовок 6 год.	5б.	протягом тижня
	практичне		Робота в музеях, 6год.	5б.	протягом тижня
	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Виконання замальовок 6 год.	5б.	протягом тижня
	практичне		Створення ескізу, 6год.	5б.	протягом тижня
	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Виготовл. кулона, 16год.	10б.	протягом тижня
	практичне		Декорув. кулона, 10год.	20б.	протягом тижня
	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Виготовл. сережок, 16год.	10б.	протягом тижня
	практичне		Декорув. сережок, 12год.	20б.	протягом тижня
	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Опорядж. роботи 10год.	10б.	протягом тижня
	практичне			залік	до кінця семестру
	практичне				

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання якості знань студентів в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання. Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень практичних навичок з тем, включених до змістових модулів), здобутих під час проведення аудиторних занять, виконання самостійної роботи, консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виконання практичних робіт, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.
Вимоги до письмової роботи	В рамках навчально-виховного процесу, з метою визначення рівня знань, умінь та навичок студентів проводиться контрольна, робота за матеріалами лекційного курсу.
Семінарські заняття	Навчальним планом не передбачені
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль знань з дисципліни

	<p>проводиться у формі заліку на останньому занятті.</p> <p>Залік проводиться за результатами поточного оцінювання поетапності практичних робіт впродовж усього семестру за всіма видами робіт, передбачених навчальним планом та у формі оцінювання практичної роботи на кафедральному перегляді;</p> <p>Підсумкова кількість балів з дисципліни визначається як сума балів поточного та модульного контролю, а також самостійної роботи студента.</p>
--	---

7. Політика курсу

Вивчення дисципліни «Плоско-рельєфна пластика (художня кераміка)» дає необмежені можливості для творчого розвитку студентів і позитивно впливає на формування творчих якостей та високої художньої культури. Політика курсу базується на формуванні результатів навчання студента із академічної доброчесності. Неприпустимим є плагіат. Обов'язкове виконання практичних завдань. Пропущені лекційні заняття відпрацьовується студентом відповідно до вимог кафедри. Пропущені практичні заняття, незалежно від причин пропуску, студент відпрацьовує в позаурочний час, попередньо узгоджений з викладачем. Слід наголосити, що місія курсу - виявити у студентів бажання свідомого вивчення та опанування того чи іншого виду мистецтва, створити відповідне тло для формування у студентів системи компетентностей, передбачених навчальною програмою. Успішне засвоєння студентами курсу відкриває їм шлях до реалізації власних творчих задумів від виконання дизайнерських проєктів до виконання в матеріалі, а також дає змогу застосовувати набуті знання, уміння й навички в художньо-педагогічній діяльності. Виходячи з цього, поведінка студентів має відповідати високій репутації університету.

У випадку порушень – реагування, відповідно до положень:

https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc

8. Рекомендована література

1. Археологія України. Курс лекцій: Навч. посібник / Л. Л. Залізник, О. П. Моця, В. М. Зубар, В. В.
2. Археологія України. Курс лекцій: Навч. посібник / Л. Л. Залізник, О. П. Моця, В. М. Зубар, В. В. Отрощенко, К. Бунятян, Р. В. Терпиловський / за ред. Л. Л. Залізника. Київ.: Либідь, 2005. 504 с.
3. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво : навч. посібник. Львів.: Світ, 1992. 272с.
4. Антонович Є. А., Селівачов М.Р. Декоративно-прикладне мистецтво з практикумом у навчальних майстернях : навч. посібник. Київ.: РНМК, 1993. 115с.
5. Базилевич О. Е. Виробництво гончарного посуду. 2-е вид. випр. і доп. Москва.: Державне видавництво місцевої промисловості РРФСР, 1994. 49 с.
6. Баран Р. Рукотворна пам'ять глини. Животоки.: Коломия: Народний дім, 1994.
7. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку: навч. посіб. Київ.: Академвидав, 2012. 256с.
8. Гоberman Д. Н. Мотиви гуцульського керамічного розпису. Київ.: Дух і ера, 2005.184 с.
9. Гнатюк М. В. Красною гір натхненні: Народне мистецтво Гуцульщини і Покуття (кінець ХІХ поч. ХХ ст.) Майстри, школи, музеї. Івано-Франківськ : ПНУ ім. В. Стефаніка, 2010. 322 с.
10. Гнатюк М. В. Образотворче і декорат.-прикл. м-во (осн. обр. грамоти): навч. посіб. Ч. І. Івано-Франківськ: Ярина, 2016. 196 с.
11. Гринюк М. М. Роль традицій в професійному мистецтві. Мистецькі студії '02. Косів : Писаний камінь, 2002. С. 35— 39.
12. Духовная культура древних обществ на территории Украины. Київ.: Наукова думка, 1991.
13. Енциклопедія українознавства / під ред. В. Кубійовича. Київ.: 1994. 345 с.
14. Захарчук-Чугай Р. В. Українське народне декоративне мистецтво : навч. посіб. Київ.: Знання, 2012. 242 с.

15. Зиненко Т. Н. Симпозиумы художественной керамики и их место в современном арт-процессе // *Universum: Филология и искусствоведение: электронный научный журнал* 2014. № 6 (8). URL: <http://7universum.com/ru/philology/archive/item/1400>.
16. Івашків Г. Декор української народної кераміки XVI – першої половини XX ст. Львів, Стрий.: Укрпол, 2007. 95 с.
17. Історія української культури : в 5 т. / гол. ред. Б.Є. Патон та ін. Київ.: Наукова думка, 2005. 2017 с.
18. Кара-Васильєва Т.В., Чегусова З. А. Декоративне мистецтво України XX століття . Київ.: Либідь, 2005. 274 с.
19. Колупасва А. Українські кахлі XIV – XX ст. Історія. Типологія. Іконографія. Ансамблевість. / наук. ред. М. Станкевич. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2006. 384 с.
20. Король С. «Виставка промислів і рукоділля» 1851 р. у Львові як чинник ідентичності львівської школи декоративно-прикладного мистецтва. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура*. 2008. № 7. С. 93–100.
21. Крутенко Н.Г. Розповіді про кераміку. Київ.: Либідь, 2002. 252 с.
22. Лащук Ю. Покутська кераміка. Українське народознавство. Опішне, 1998.
23. Від ремесла до творчості : збірник. Київ.: Час, 1990. 120 с.
24. Мерилін С. Кераміка. Енциклопедія. Москва .: Арт-народник, 2012. 192с.
25. Петрашенко В. О. Керамічне виробництво як галузь давньоруського ремесла. Енциклопедія історії України у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. Інститут історії України НАН України. Шаблон: Київ.: Наук. думка, 2007. Т. 4
26. Нога О., Шмагало Р. Між Сходом і Заходом. Кераміка Галичини кінця XIX – початку XX ст. в контексті міжнародних зв'язків. Контакти і взаємовпливи. Львів.: 1994. 120 с.
27. Рукотвори. Народне мистецтво online. URL : <http://www.rukotvory.com.ua>
28. Рижов С.М. Давня кераміка України. Київ.: Колора, 2001.
29. Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія) / передмова акад. М. В. Поповича. 2-ге вид. Київ.: Ред. вісн. Ант, 2009. 408 с.
30. Сковронський В.М. Побутові вироби та іграшки з глини. Київ.: Урожай, 1994.
31. Ткачук Т.М., Тимус К. Л. Галицькі керамічні плитки із рельєфним зображенням та гончарні клейма. Старий часопис. Іано-Франківськ.: Плай, 1997.
32. Шмагало Р. Косівська мистецька школа у світі першої половини XX ст./ *Вісник ЛНАМ. Спецвипуск III*. Львів.: Вісник ЛНАМ, 2007.

Викладач:Сеник М. М.